UUTISET

Vähäkyrö on liian pieni rikka Vaasan valtuustossa. **KUNNANVALTUUTETTU MERJA RINTAMÄKI**

Maitotilan emäntää ja kunnanvaltuutettua Merja Rintamäkeä mietityttää, miten maaseutupitäjän erityispiirteitä ymmärretään suuren kaupungin valtuustossa.

JOHANNES TERVO

Kuntaliitosta hyvillä mielin odottava kunnanvaltuutettu, opettaja Anne-Marie Viinamäki ulkoiluttaa Lotta-koiraansa Kyrönjoen rannalla ja huiskuttaa tutuille oppilaille.

Vähäkyrö taistelee Vaasan valtuustopaikoista

Vähäkyröläiset äänestävät ensimmäistä kertaa jäseniä Vaasan valtuustoon. Vuoden alussa tapahtuvaa kuntaliitosta odotetaan ristiriitaisin tuntein.

VÄHÄKYRÖ (MT)
Kuntien määrä vähentyy kuluvan valtuustokauden aikana 28:lla. Yksi lakkautettavista kunnista on pohjalainen Vähäkyrö, joka liittyy ensi vuoden alussa Vaasan kaupunkiin.

Kuntaliitos sulauttaa lakkautettavan kunnan valtuuston yhteiseen kaupunginvaltuustoon. Vaasan valtuutettujen määrää kasvatetaan liitoksen vuoksi kahdeksalla.

Maaseudun Tulevaisuus kävi Vähässäkyrössä kuulostelemassa kuntalaisten mietteitä tulevasta vaasalaisuudesta. Päällimmäisenä nousi huoli terveyspalveluiden säilymisestä sekä päätöksenteon karkaamisesta liian kauas.

Toisaalta vaasalaisia ei nähty uhkana, vaan neuvottelut sujuivat valtuutettujen mukaan hyvässä yhteishengessä.

Kuuluuko liittyjän ääni suuressa valtuustossa?

Vähänkyrön kunnanvaltuutettua **Merja Rintamäkeä** (kesk.) huolestuttaa, miten noin 4 800 asukkaan Vähäkyrö saa äänensä kuuluviin 60 000 asukkaan Vaasassa. Rintamäki vastusti kuntaliitosta muiden keskustalaisten tapaan.

”Vähäkyrö on liian pieni rikka Vaasan valtuustossa”, hän tuumaa.

Rintamäki ajoi Vähänkyrön, Isonkyrön ja Laihian yhdistymistä Kyrönmaan kunnaksi.

”Samanhenkiset maaseutupitäjät olisivat myöhemmin voineet yhdessä liittyä Vaasaan.”

Maitotilan emäntä pelkää, että liitos hidastaa lupien käsittelyä, kun asukasmäärä on Vaasassa moninkertainen.

”Pitää vain toivoa, etteivät maanviljelijät mene jonon hännille, vaan meitä kohdeltaisiin kuin yrityksiä.”

Kun liitos Vaasan kanssa on kuitenkin jo päätetty, Rintamäki toivoo, että Vaasa ottaa Vähänkyrön tosissaan ja toimii esimerkkinä muille suurille kunnille, että liitos toimii.

Luonteva työssäkäyntialue

Rintamäki myöntää, ettei Vähäkyrö olisi enää pärjännyt yksin.

”Kunnille kasataan jatkuvasti lisää tehtäviä, mutta vain vähän euroja”, hän toteaa.

Uudistuva Vähäkyrö ry:tä kuluvalla valtuustokaudella edustava opettaja **Anne-Marie Viinamäki** näkee kuntaliitoksen luontevana päätöksenä, sillä jo nyt 44 prosenttia vähäkyröläisistä työikäisistä käy töissä Vaasassa.

Yhteisen maarajan puuttumistakaan hän ei näe kummallisena, sillä välimatkaa rajojen välillä on vain muutama kilometri.

”Vähäkyrö tarvitsee lisää asukkaita, jotta palvelut säilyvät. Vaasa taas tarvitsee tilaa uusille yrityksille. Kun Vaasa satsaa Vähäänkyröön, tänne saadaan lisää ihmisiä”, Viinamäki linjaa.

Liitossopimus on laillisesti sitova

Merikaarron koulun rehtorina työskentelevä Viinamäki kiittelee Vaasan ja Vähänkyrön tekemää kuntaliitossopimusta erittäin hyväksi.

”Onneksi liitos tehtiin ajoissa ennen Kataisen hallituksen ajamaa rakenneuudistusta, sillä nyt saimme neuvoteltua sopimukseen monia meitä hyödyttäviä ehtoja. Jos monta kuntaa liittyy samaan aikaan, näin kattavaa sopimusta tuskin saadaan tehtyä.”

Viinamäki torppaa Rintamäen epäilyt, että kuntien tekemä liitossopimus ei olisi laillisesti sitova. Erityisasiantuntija **Arto Koski** Kuntaliitosta vahvistaa asian.

”Liitossopimus on juridisesti sitova asiakirja. Se on voimassa kolme vuotta.”

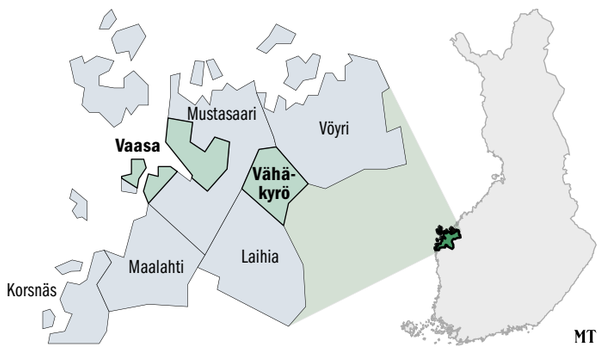

Valtiovarainministeriön työryhmä esittää selvitystä Vaasan, Korsnäsin, Laihian, Maalahden, Mustasaaren, Vöyrin ja Vähänkyrön yhdistymiseksi.

Identiteetti saattaa jopa vahvistua

Molemmat naiset uskovat, ettei vähäkyröläisyys unohdu, vaikka kunta liittyy Vaasaan.

”Päinvastoin, vähäkyröläinen identiteetti vain kasvaa ja omasta kotiseudusta ollaan ylpeitä”, Viinamäki pohtii.

Kunnanvaltuutetut ovat yhtä mieltä myös siitä, että on paljolti heistä itsestään kiinni, saavatko he Vaasassa äänensä kuuluviin.

”Emme saa passivoitua”, Rintamäki painottaa.

Hän harmittelee, että ehdokkaita on ollut vaikea värvätä.

”Monia mietityttää, miten paljon pitää tietää suuren kunnan asioista. Myös fyysinen etäisyys ja täysin uudet naamat saattavat epäilyttää.”

Rintamäki pyrkii Vaasan valtuustoon keskustan ja Viinamäki kokoomuksen listoilta, mutta molemmille on tärkeää, että nimenomaan vähäkyröläisiä ehdokkaita pääsee läpi.

”4–5 vähäkyröläistä valtuustossa olisi hyvä tulos. Vähäkyröläisten äänet eivät yksin riitä, vaan siihen tarvitaan myös vaasalaisten ääniä”, Rintamäki miettii.

SUVI NIEMI

Kuinka vaasalaiseksi koet itsesi?

1. Mitä mieltä olet kuntaliitoksesta Vaasan kanssa?
2. Kuinka vaasalaiseksi uskot kokevasi itsesi ensi vuonna?
3. Pelottaako, että lähipalvelut heikentyvät?

Teksti: Suvi Niemi
Kuvat: Johannes Tervo

Anu Simonen ja 1,5-vuotias Jani-poika.

Sulo Nikko.

Anu Simonen, opettaja
1. Ei tunnu hyvältä, kun kunnan itsenäisyys menetetään.
2. Vähäkyröläiseksi tunnen itseni vastaisuudessakin.
3. Kyllä pelottaa. Erityisesti huolettaa, että terveyspalvelut katoavat Vähästäkyröstä. Myös päätöksenteon etääntyminen on huono asia.

Sulo Nikko, sotaveteraani
1. Mikäs siinä, Vaasa on salamapaikka! Johan tässä on kymmeniä vuosia oltu Vaasan kyljessä.
2. Minä tunnen kaikki vaasalaiset, mutta ei vähäkyröläisyys lähde silti minusta mihinkään.
3. Eivät ne palvelut mihinkään katoa. Terveyspalvelut ovat kyllä tärkeät, vanha ei muuta tarvitse.

Kuntakoon kasvu loitontaa päättäjiä

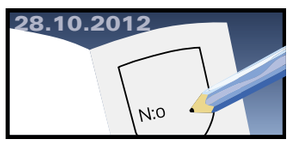

KUNTAVAALIT

Kuntakoon kasvu loitontaa päättäjiä kansalaisista, toteaa työ- ja elinkeinoministeriön maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä.

Uudet kunnat sisältävät hyvin erilaisia alueita, joilla on erilaiset tarpeet. Kun valtuustot yhdistyvät, yhä harvemmalla kunnanosalla on oma edustaja ja puolestapuhuja.

”Maaseudun asukkaiden tulevaisuudenuskoa on vahvistettava hajauttamalla päätösvaltaa sekä rohkaisemalla asukkaita omaehtoiseen kehittämiseen ja paikallisten voimavarojen käyttöön”, yhteistyöryhmä kirjoittaa tiedotteessaan.

Työryhmä korostaa neljää asiaa, jotka parantaisivat lähidemokratiaa.

Ensinnäkin kansalaisten oikeus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin paikallisella tasolla tulisi kirjata tulevaan kuntalakiin sitovasti.

Toiseksi kuntiin pitäisi muodostaa lähidemokratiayksiköitä esimerkiksi kylittäin.

Kolmanneksi työryhmä ehdottaa, että lähidemokratiayksiköllä olisi päätös- ja budjettivaltaa oman alueensa suunnittelussa ja kehittämisessä.

Viimeiseksi on myös turvattava asioiden riittävä valmistelu, päätöksenteon lainmukaisuus sekä niiden toiminnan kytkeytyminen kuntaan. SUVI NIEMI

Vähänkyrön kunnantalo remontoidaan yhteispalvelupisteeksi, jossa voidaan esimerkiksi välittää vuokra-asuntoja.

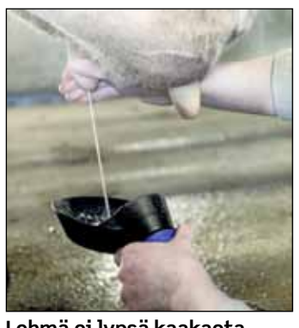

Lehmä ei lypsä kaakaota, vaikka se söisi suklaata.

PÄIVÄN KYSYMYS

Lypsääkö lehmä kaakaota?

Kuivuuden vuoksi yhdysvaltalaisille lehmille on alettu syöttää maissin ja soijan sijaan vaahtokarkkeja, keksejä ja suklaata.

Saako suklaa lehmän lypsämään kaakaota, tutkija Elina Juutinen MTT:ltä?

Ei saa. Kyllä lehmän pötsi hajottaa sinne joutuneen ravinnon sellaiseksi kuin se on tarkoitettu.

Miten lehmät suhtautuvat siihen, että Yhdysvalloissa karjankasvattajat antavat niille ruoaksi käytännössä katsoen mitä tahansa, mikä voi korvata perinteisesti ravintona käytetyn maissitärkkelyssiirapin?

Ei siinä pitäisi mitään riskejä olla, jos ravinto ei mene liian yksipuoliseksi. Vaahtokarkeilla voi korvata väkirehun, mutta sen lisäksi lehmä tarvitsee normaalisti karkeaa rehua.

Syötetäänkö lehmille Suomessa karkkia?

Tiedän, että joillekin lihakarjoille syötetään suklaajätettä myös Suomessa eli ei siinä ole mitään poikkeavaa. Sitä en ole kuullut, että makeisia syötettäisiin lypsykarjalle.

JARMO PALOKALLIO

Räsänen lupaa poliisin pysyvän lähellä

Sisäministeri **Päivi Räsänen** (kd.) lupaa, että poliisipalveluiden alueellinen kattavuus säilytetään. Lopettavaa liikkuvaa poliisia korvaamaan jokaiselle poliisilaitokselle perustetaan oma liikennepoliisi.

Räsäsen mukaan poliisitoiminnan uudistamisessa paikallinen näkyvyys ja alueen tuntemus turvataan riittävän palveluverkoston avulla. Säästötavoitteet toteutetaan ennen kaikkea toimitilatehokkuutta parantamalla.

Paikallispoliisin hallinnollisten yksiköiden, poliisilaitosten, määrää vähennetään 24:stä 11 poliisilaitokseen. Pääpoliisiasemien sijoituspaikat ratkaistaan osana poliisin palveluverkostoa koskevaa päätöstä.

”Palveluverkkouudistus toteutetaan siten, että poliisin asiakaspalvelujen alueellinen kattavuus säilytetään. Erityisesti huolehditaan palveluiden turvaamisesta harvaan asutuilla alueilla”, Räsänen linjaa.

Liikennevalvonta keskitetään paikallispoliisille vuoden 2014 alusta lähtien yhdistämällä liikkuvan poliisin ja paikallispoliisin liikennevalvonta. Sitä varten jokaiseen poliisilaitokseen perustetaan oma liikennepoliisi.

MT

Yhden päivän sairauskarenssi voisi vaikuttaa viljelijöihinkin

Kokoomuksen puoluevaltuuston lauantaina hyväksymä aloite ensimmäisen sairauslomapäivän palkattomuudesta voisi vaikuttaa viljelijöihinkin.

Suoraan se vaikuttaisi työntekijöitä palkanneisiin yrityksiin, sillä palkanmaksu vähenisi. Palkattoman ensimmäisen päivän jatkeenakin sairastaja saisi kahden viikon ajalta vain 80 prosentin palkan.

Epäsuoremmin vaikutukset voisivat näkyä, jos yhden päivän palkattomuus siirrettäisiin yrittäjien sairaussääntöihin: esimerkiksi sijaisavun saamista lykättäisiin yhdellä päivällä ja karenssiaikoja pidennettäisiin.

Sairauskarenssit ovat viljelijöillä tosin jo nyt pidemmät kuin kokoomuksen esitys palkansaajille. Maatalousyrittäjä sairastaa omaan piikkinsä sairastumispäivän lisäksi kolme päivää ja Kela alkaa maksaa sairauspäivärahaa vasta yhdeksännen päivän jälkeen.

”Pitenisikö aika sitten kymmeneen päivään?” Melan johtaja **Antti Huhtamäki** pähkäilee.

”Yrittäjällä ei yleensäkään makseta sairausajan palkkaa. Yritystoiminta täytyy vain hoitaa jotenkin, että tulee lehmät lypsettyä.”

”Minun on tässä vaiheessa melko vaikeaa hahmottaa esityksen vaikutuksia maatalousyrittäjille, koska esitykset ovat olleet epämääräisiä ja niiden siirtäminen työehtosopimuksiin ja lainsäädäntöön ovat täysin auki. Heijastusvaikutuksia voi olla esimerkiksi lomituksen kautta, mutta muuten hyvin marginaalisia.”

Huhtamäki arvelee ehdotuksen nurjiksi puoliksi, että palkattomuus voisi kannustaa menemään töihin flunssaisena tai pitämään pidempään sairauslomaa, jos kerran on ”maksanut” itselleen yhden päivän.

Keskustan Sipilä muutti mieltään

Kokoomuksen puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen vastoin puoluehallituksen kantaa. Puheenjohtaja **Jyrki Katainen** ilmoittikin heti, että asia ei ole poliitikkojen vaan työmarkkinaosapuolten päätettävä.

Aloitteen ovat tyrmänneet SDP, perussuomalaiset, useat palkansaajajärjestöt sekä Työterveyslaitos. Laitoksen mukaan sairauspoissaolojen omavastuu kohdistuisi eniten sairastaviin matalapalkkaisiin naisiin, kuten siivoojiin, keittiöapulaisiin sekä lähi- ja kodinhoitajiin.

Keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** oli vielä viikko sitten ja tämän viikon maanantainakin viestimien haastatteluissa valmis harkitsemaan palkatonta sairauspäivää osana suurempaa kokonaisuutta, mutta muutti mielensä. Sipilän mielestä maksua ei pidä sälyttää työntekijöiden maksettavaksi.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Tanska ja Italia eivät juuri säästäneet kuntauudistuksilla

Kuntauudistukset eivät tuota juuri taloudellisia säästöjä Tanskassa tai Italiassa, joissa kuntarakennetta suurennettu. Niitä tarjotaan malliksi Suomelle.

Valtion taloudellinen tutkimuslaitos VATT julkaisi tiistaina kirjan, johon on koottu tutkijoiden artikkeleita kuntauudistuksista eri maista. Tutkijat pitivät seminaaria Helsingissä.

Valtio tiukensi menokuria

Tanskassa tehtiin suuri kuntauudistus viisi vuotta sitten. Kuntien lukumäärä väheni 271:stä 98:aan. Maakunnat vähennettiin viiteen. Lähtökohta oli 14 maakuntaa.

”Menosäästöjä on voitu tähän mennessä osoittaa vain yleishallinnosta”, VATT:n tutkimusjohtaja **Antti Moisio** summaa.

Kuntauudistuksen alkuvaiheessa kuntien menot kasvoivat, joten Tanskan valtio tiukensi pariin otteeseen menokuria. Palkat ja palvelut harmonisoitiin parhaan kunnan mukaan.

Valtionosuuksia pienennettiin uudistuksessa ja niiden tasausta vähennettiin. Nyt valtionosuuksia leikataan lisää, jos kunta ylittää budjetin tai valtion määräyksiä.

Kuntakoon kasvu yllätti Tanskassa. Tavoite asetettiin 30 000 asukkaaseen, mutta uusista kunnista tuli keskimäärin 55 000 asukkaan kokoisia. Nyt asukkaat valittavat vähäistä vaikutustaan.

Palvelujen koordinointi vanhusten palvelujen ja sairaanhoidon välillä koetaan vaikeaksi ja se vaatii lisärahaa. Sairaanhoidon resursseja on nyttemmin lisätty.

Tanskassa kunta hoitaa peruspalvelut ja aluehallinto sairaalat sekä perusterveydenhuollon. Ruotsissa tehtävät kuuluvat maakunnalle. Suomessa ja Norjassa kunnat järjestävät.

Norjalaistutkijat **Lars-Erik Borgen** ja **Jorn Rattson** tarjoavat Tanskan uudistuksen mallia Suomelle ja Norjalle, joissa kuntakoko on verraten pieni.

”Suurten kuntien tulopohja olisi vahvempi ja erot väestön palvelutarpeessa vähenisivät.”

Valtiolle päätehtävät

Suomessa ei kuntien haasteisiin tutkijan mukaan voida vastata yksin sääntelyä ja rahoitusta uudistamalla. Päätehtävistä suuri osa menisi valtiolle. Kunnille jäisi infrastruktuuri.

”Samanaikaisesti pitää päättää kuntien ja valtion työnjaosta, kuntarakenteesta, rahoitusjärjestelmästä ja kuntien ohjauksesta”, Moisio luettelee.

Pääkaupunkiseudun metropoliuudistukseen haetaan mallia Torinosta Italiasta. Ratkaisuksi tarjotaan hallintoa, jossa ylätasolla ratkaistaan maankäyttö, liikenne sekä vesi- ja jätehuolto. Moisio myöntää, että kaksitasoinen hallinto toimii muuallakin Suomessa. Uudellamaalla siitä vain on keskusteltu eniten.

Suur-Torinossa epäonnistuttiin liki 15 vuotta sitten, sillä metropoli ja kuusi kuntaa eivät saaneet toimivia kokonaisratkaisuja.

JUHANI VIITALA